

Kiespijn

“Wilt u zo vriendelijk zijn uw gegevens op dit formulier achter te laten? Oh, en let vooral op de juiste gegevens van de zorgverzekeraar. Dat wordt nog wel eens vergeten.”

Jeroen was nog geen twintig seconden binnen en had nu al een hekel aan het mens dat achter de balie zat. Haar gezicht zag eruit als een gedroogde abrikoos die lang geleden achter het keukenkastje was gevallen en er was blijven liggen. Het had ook min of meer dezelfde kleur. Hij wist niet in welke zonnestudio ze die teint had gekregen, maar hij had het vermoeden dat ze er ook uranium verrijkten.

“Mag ik de reden weten waarom u naar ons bent overgestapt?”, vroeg de bedorven sinaasappel.

“Ik ben pas verhuisd. Deze praktijk was de dichtstbijzijnde”, antwoordde hij. Dat was natuurlijk bullshit. Hij had meer dan een uur in de auto gezeten om hier te komen, en dat alles met één reden: hij was bang. Verschrikkelijk bang. Sinds zijn achttiende had hij elke confrontatie met de tandarts zorgvuldig vermeden. Waarschijnlijk had hij inmiddels genoeg tandsteen verzameld om de Taj Mahal na te kunnen bouwen. Het boeide hem niet. Ook het feit dat zijn verstandskiezen zo scheef stonden dat ze nog net niet door de wangen naar buiten kwamen kon hem niet veel schelen, maar hij was nu op een punt gekomen dat hij er toch aan moest geloven - een kies was gaan ontsteken. En niet zo'n beetje ook. Hij had lang geprobeerd om het te negeren: al wekenlang kauwde hij zijn voedsel aan één kant, maar uiteindelijk was de pijn zo ondraaglijk geworden dat zijn vriendin hem na drie slapeloze nachten een keus had gegeven: óf hij ging naar de tandarts, óf zij zou die kies zélf wel even onder handen nemen. Dus ging hij op zoek naar iemand die extra tijd nam voor schijterds zoals hij. Hij was verbaasd om te zien hoeveel lotgenoten er op internet te vinden waren, en vrijwel unaniem werd deze arts hoog aangeslagen. Hij moest ervoor naar Breda rijden, maar hij hoopte dat dat het waard was.

“Mensen komen van heinde en verre om tandarts Vleeshouwer te bezoeken”, zei de verrimpelde trol met een grijns, alsof ze zijn gedachten kon lezen. Zo te zien was ze zelf geen klant. Haar gebit leek op een ondergesneeuwde akker waar de sneeuw inmiddels was weggesmolten tot een bruinrijze smurrie.

“Het was waarschijnlijk zijn inspirerende achternaam die mij over de streep trok”, zei hij droog terug. Haar lach klonk alsof honderd kinderen tegelijkertijd hun vingernagels over een schoolbord trokken en haar adem stonk naar een jarenlang dieet van Marlboro en goedkope sherry. Hij moest zijn best doen om niet te kokhalzen.

“Zal ik nog even met u meelopen naar de wachtkamer?” vroeg de misvormde orang-oetang toen hij klaar was.

“Ik denk dat ik het zelf wel kan vinden, dank u.”

Na even door de gangen te hebben gestrompeld zag hij een deur met het bordje “wachtkamer” en vroeg zich af of hij het kon maken om de tekst te veranderen in “voorgeborchte”. Hij was al ruim twintig jaar niet meer bij de tandarts geweest, maar wat hij aan de andere kant van de deur zag was genoeg om zijn theorie te bevestigen dat iedere wachtkamer van iedere tandartsenpraktijk aan deze kant van het universum ongeveer dezelfde inrichting had. Op een tafeltje lagen wat glossy's - tijdschriften met foto's van dingen die je alleen kon betalen als je zelf tandarts was. Hij vroeg zich af of ze het erom deden, om er nog eens even fijntjes in te wrijven dat je maar een nietige sterveling was, ver buiten het bereik van het Tandheelkundig Opperwezen dat zo af en toe een naam richting de wachtkamer murmelde. Hij was gelukkig de enige patiënt, dat gaf hem wat rust, al merkte hij aan het pulseren van zijn kies dat zijn hart flink tekeer ging. Het laatste wat hij nu wilde was om zichzelf

onder te dompelen in de geur van het angstzweet van andere patiënten. Blijkbaar was er eerder die dag al een ware veldslag uitgevochten tussen een onwillig kind en de vader of moeder, want de vloer van de wachtkamer was bezaaid met kinderboeken die wild in het rond waren gesmeten. Eén van de boekjes heette “De vergadering van de roodhuiden” en toonde op de kaft een groep ernstig kijkende indianen die met z’n allen om een kampvuur zaten. Jeroen stelde zich voor dat het zijn tanden waren, en de rotte kies het opperhoofd. *Ugh!* zei de snijtand, *opperhoofd Malende Steen heeft zichzelf vergiftigd door een jarenlang rantsoen van frisdrank, sigaretten en alcohol. Laat ons hem nu naar de eeuwige jachtvelden sturen.* Jeroen zag in gedachten hoe de andere tanden de rotte kies eruit trokken, hem in een kano stopten en via de slokdarm lieten afdrijven. Ongetwijfeld zouden ze daarna gaan stemmen wie het nieuwe opperhoofd mocht worden - kiezen die een verkiezing voor de kiezen kregen. Ondanks de knoop van spanning in zijn buik moest hij gniffelen om zijn eigen woordgrap.

“Volgende patiënt”, zei plotseling een iele stem vanuit een kamer verderop. Onmiddellijk greep de angst Jeroen weer bij de keel. Hij kon nu nog terug, zei hij tegen zichzelf. Gewoon rechtsaf in plaats van rechtdoor, en geen vader of moeder die hem zou kunnen tegenhouden. Hij wist zich te vermennen en stond op. In de deuropening stond een klein, dik mannetje met een glimmende schedel, en hij droeg een broek die duidelijk betere tijden gekend had. Ondanks zijn witte jas leek hij op een mengeling van Boeddha en Doctor Evil uit Austin Powers. Alleen het pinkje in de mondhoek ontbrak er nog aan.

“Meneer Vleeshouwer?” vroeg Jeroen aarzelend.

“Die is ziek. Vandaag ben ik zijn vervanger.” Het mannetje lachte, wat klonk als het nerveuze gegiechel van meisjes uit de brugklas. Toen hij uitgelachen was deed hij er een luide knor op volgen. Goed. Jeroen had in zijn hoofd een draaiboek gemaakt van hoe die dag zou kunnen gaan verlopen. De administratie bij de balie? Check. Spanning in de wachtkamer? Check. Arts niet aanwezig? Zeker geen check. Hij wilde zich al bijna omdraaien toen hij zich realiseerde dat dat betekende dat hij dan opnieuw bij de verschrompelde pompoen achter de balie langs moest om een vervolgspraak te maken. Bovendien zag z’n wederhelft hem al aankomen. Geen tandarts? Dan maar de nijptang. Het ergste was nog dat hij wist dat ze er toe in staat was.

“Gaat u maar rustig liggen”, zei de tandarts met een piepstemmetje, alsof zijn strot door een gorilla werd dichtgeknepen. Terwijl de patiënt ging liggen zette hij zich schrap voor het spel van de onderhandelingen.

“Ik lees hier dat er een kies verwijderd moet worden?”, zei de arts.

Jeroen knikte en besloot om zijn eisenpakket maar meteen op tafel te leggen. “En ik wil daarbij graag goed verdoofd worden – dan bedoel ik dus meer dan een simpel prikje. Ik wil er echt helemaal niks van voelen. Noppes. Kan dat?”

“Natuurlijk. Ik zal de injectienaald meteen even pakken”, was het antwoord. Jeroen viel bijna uit de stoel van verbazing. Bij vorige tandartsen was het altijd een urenlang spel van welles-nietes, want ze wilden maar zelden de dosis geven die hij voldoende vond. Deze man blijkbaar niet. Hij haalde een spuit tevoorschijn die zo groot was dat ie als carnavalsattribuut kon dienen, en Jeroen voelde hoe het overgebleven bloed uit zijn gezicht wegstroomde. Iedere vezel in zijn lijf schreeuwde: wegwezen hier. Frankenstein giechelde en knorde opnieuw. “Grapje”, piepte hij, en haalde toen een kleiner exemplaar tevoorschijn.

“Zo, dit moet genoeg zijn om een olifant stoned te krijgen.” Giechel, knor. De naald was met dodelijke precisie Jeroen’s mond binnengedrongen, maar toch had het even geduurd voor Vleeshouwer’s vervanger de naald erin had weten te krijgen. Na een paar misprikken was het gelukt, en nu het spul begon te werken voelde hij langzaam hoe de stress begon weg te sijpelen. Het viel

hem op dat de tandarts alles in z'n eentje deed.

"Hebbu geeen asjsjssjente?" vroeg hij. Hij klonk als iemand die net aan een kickbokser had gevraagd of zijn zusje die nacht nog beschikbaar was.

"Die is... ook ziekjes. Vrouwenkwaaltjes." Giechel giechel, knor knor. "Vind u het erg als ik een muziekje opzet?"

Met een laatste inspanning van zijn nekspieren waarvoor hij de kracht uit z'n tenen moest halen, schudde Jeroen het hoofd. De arts had in ieder geval niet overdreven – hij voelde helemaal niks meer. Hij was volledig verlamd van zijn haarwortels tot zijn teennagels. De arts zette de radio aan.

"...volgt Suzanne met een nieuwsflits. Ga je gang, Suzanne!"

"Dank je Frits. De politie West-Brabant heeft zojuist een persbericht verstuurd dat er een paar uur geleden een TBS'er ontsnapt zou zijn tijdens een overplaatsingstransport. Ze zijn met alle eenheden druk op zoek, maar ze hebben hem nog niet gevonden, en raden daarom de bewoners van de regio Breda aan om binnen te blijven of goed op te passen."

"Is er nog iets waaraan onze luisteraars deze man kunnen herkennen?"

"Het signalement spreekt van een klein, ietwat gezet postuur, een kaal hoofd en een rafelige spijkerbroek. Bovendien is hij extreem gevaarlijk."

"Een soort Doctor Evil dus?"

De nieuwslezeres lachte. "Dat zijn jouw woorden, maar daar lijkt het wel op, ja."

"Nou Suzanne, je hebt meteen voor een prachtig bruggetje naar de volgende plaat gezorgd..."

De eerste tonen van 'Crazy' van Gnarl Barkley klonken uit de speakers, maar Jeroen hoorde het al niet meer. Als verstijfd staarde hij naar de man die nu met de rug naar hem toe aan de instrumenten zat te frommelen. Vervanger van dokter Vleeshouwer? Assistentie een beetje ziek? Hij voelde hoe het angstzweet hem uitbrak. Alle alarmbellen in zijn lijf gierden dat hij zo hard mogelijk weg moest rennen, maar de verdoving omklemde hem alsof zijn lichaam was vastgebonden door staalkabels. Hij wist dat hij gewoon naar z'n eigen tandarts had moeten gaan. Hij had zich bij de aanblik van de man meteen om moeten draaien en terug moeten lopen. Nu was hij volledig overgeleverd aan de grillen van een psychopaat. Oh god...

De arts draaide zich om, met in zijn hand een forse nijptang. Een brede glimlach vulde zijn gezicht, en zijn kraaloojes glommen vaag met een vreemd soort plezier. Hij trippelde naar Jeroen's hoofdeind.

"Oh, en als je tegenover die gek komt te staan, bedenk dan vooral één ding!" riep de radiopresentator. Toen hij vervolgens 'Staying Alive' opzette gierde zijn sidekick van het lachen. De tandarts torede boven Jeroen uit, zijn ronde hoofd een inktzwart silhouet tegenover de felle lamp die boven de ligstoel hing. Alleen de glans in zijn ogen was nog zichtbaar. Het was alsof hij de duivel recht in de ogen keek. "Dit vind ik altijd zo'n lekker nummer!" Giechel, knor. "Doet u uw mond maar even open... oh wacht, dat kan natuurlijk niet." Knor, giechel. "Ik help wel even."

Al meeneuriënd trok hij Jeroen's kaken in één ruk van elkaar en bracht hij de tang naar binnen, die hij vrij soepel om de rotte kies klemde. Op de maat van het nummer begon hij kracht te zetten. *Trek, trek, trek, staying alive, staying alive*. Tijdens de hoge uithaal voelde Jeroen hoe het begon te kraken, en toen even later het bloed er gutsend uitstroomde, werd alles om hem heen zwart.

Met een schok veerde hij overeind. Hij lag nog altijd op de ligstoel, maar de verdoving begon al langzaam uit te werken. De vervanger van Vleeshouwer stond in de hoek van de behandelkamer en had zijn jas inmiddels aangetrokken.

"Wa..." stamelde hij.

"U bent echt niet de eerste die flauwvalt tijdens een behandeling als deze", stelde de arts hem gerust, "maar ik kan u melden dat alles goed is gegaan. De kies is verwijderd, en u zult er geen last meer van hebben."

Jeroen gleed instinctief met zijn tong naar de pijnlijke plek en voelde er een grote leegte, alsof een meteoriet een gat in het oppervlak had geslagen. Het was een vreemde gewaarwording.

“De komende paar uur zult u nog wel wat buikpijn voelen. Dat is normaal bij een zware verdoving als deze. Mocht het te lang duren, neem dan even contact op met uw huisarts.” Hij stond op en liep naar de deuropening. “De receptioniste zal u er verder uitlaten.” Hij trok de deur achter zich dicht.

Nadat hij gedag gezegd had tegen de geeloranje schoorsteen voelde hij hoe een enorme last van zijn schouders viel, en zorgden de wegvluchtende zenuwen ervoor dat hij hardop moest lachen. Was dit nou alles geweest? Had hij zich hier zo druk om gemaakt? De hele operatie was voorbij gegaan zonder dat hij ook maar één seconde pijn had gevoeld. Okee, hij voelde wat steken in zijn buik zoals de tandarts gezegd had, en waarschijnlijk zou de nieuwe leegte in zijn mond nog wel even wennen zijn, maar hij voelde zich een bevrijd man die de toekomst weer onder ogen kon komen. Het meest belachelijke vond hij nog wel dat hij even serieus had gedacht dat de arts écht de ontsnapte TBS'er was. Het idee! Wat een ongezonde dosis angst allemaal met je kon doen...

Hij stapte fluitend in zijn auto, reed weg, en zette de radio aan.

“...live over naar een persconferentie van de politie West-Brabant”, zei een stem, en hij hoorde het geluid van piepende microfoons en flitsende camera's.

“We hebben hem nog niet te pakken”, vertelde iemand die blijkbaar politiecommissaris was, “maar hij is nog steeds in beweging en ik verwacht elk moment een telefoontje dat onze jongens hem hebben ingerekend. Ja?”

“Kunt u wat meer vertellen over de achtergrond van de man?” vroeg één van de journalisten.

“Zoals ik al zei, het gaat om een oud-arts die vastzit om het uitvoeren van niet-geautoriseerde operaties bij een hele reeks patiënten. Hij zit een straf uit van vijftien jaar met dwangverpleging.”

In zijn achteruitkijkspiegel zag Jeroen dat er een politieauto achter hem aanreed. Zou die ontsnapte man zich hier in de buurt bevinden? Hoe voelde aan zijn pijnlijke buik, en merkte tot zijn verbazing dat er iets hards leek te zitten.

“Hoe weet u zeker dat hij zijn enkelband niet heeft afgedaan?” vroeg een ander.

“Wat hij niet weet is dat hij is uitgerust met een experimenteel type enkelband, waarbij een temperatuursensor is ingebouwd. Zodra hij hem afdoet, zal de temperatuur gaan dalen”, antwoordde de politiechef. “Dat is nu nog niet het geval.”

Jeroen trok zijn trui omhoog en zag tot zijn afgrijzen een groot litteken waarvan de hechtingen nog uitstaken. Toen hij weer opkeek zag hij de gloed van de sirenes van een tiental politieauto's die de weg blokkeerden. Hij remde en zag minstens vijftien agenten met getrokken dienstwapens op zijn auto afkomen.

“Ik krijg net een SMS'je binnen”, zei de chef op de radio. “Ze hebben de man tot stilstand gebracht en omsingeld. Ik verwacht dat ze hem nu ieder moment kunnen arresteren, dus dan kan iedereen weer met een gerust hart ademen. Zijn er verder nog vragen?”